

Світлана КЛИМОВИЧ,
orcid.org/0000-0002-9124-2931
кандидат філологічних наук,
доцент кафедри української мови
Херсонського державного університету
(Херсон, Україна) svitlanaklymovych@ukr.net

Світлана МАРТОС,
orcid.org/0000-0003-0215-3054
кандидат філологічних наук,
доцент кафедри української мови
Херсонського державного університету
(Херсон, Україна) martoss@ukr.net

КОЛЕКТИВНІ ФОРМИ РОБОТИ В ДИСТАНЦІЙНОМУ НАВЧАННІ (НА ПРИКЛАДІ KSU ONLINE)

У статті визначено особливості використання системи дистанційного навчання «KSU Online» для викладання лінгвістичних дисциплін. Система Moodle дозволяє проєктувати ефективне розвивальне середовище дистанційного навчання, забезпечувати здобувачів вищої освіти необхідним навчальним і навчально-методичним матеріалом, уможливує використання різноманітних форм контролю і комунікації у форматі «викладач – студент» і «студент – студент». У дистанційному навчанні з дисциплін «Сучасна українська літературна мова», «Соціолінгвістика», «Загальне і спеціальне документознавство», «Практикум з української мови» активно використовуються такі інструменти, як «Вікі», «Глосарій», «Семінар», «Форум» та ін. Визначено, що основною перевагою використання Вікі-технологій у дистанційному навчанні є можливість здійснювати групову роботу, створюючи, редагуючи, коментуючи не лише власні матеріали, а й документи інших учасників курсу, що стимулює пошук креативних і нестандартних рішень учасниками навчального процесу. Ресурс дозволяє створювати віртуальні екскурсії, травелоги, рекомендації, колективні глосарії, покажчики тощо. Проаналізовано можливість використання інструменту «Глосарій», який дає змогу не лише створювати власні реєстри ключових термінів, але й додавати коментарі до вже поданих визначень, що допомагає здобувачам вищої освіти засвоїти термінологічний апарат навчальної дисципліни. Простежено особливості застосування елемента «Семінар» у системі Moodle, який допускає накопичення, рецензування й оцінювання робіт студентів. Практично підтверджено зацікавлення студентів у використанні такого способу навчання, адже вони активно долучаються до обговорення робіт своїх колег і переважно об'єктивно оцінюють їхню якість. Використання елемента «Форум» дозволяє організувати колективне обговорення пошукових завдань, уможливує оцінювання результатів роботи як викладачем, так і здобувачем вищої освіти.

Доведено, що навчальне середовище Moodle дає змогу реалізувати перцептивний, комунікативний та інтерактивний механізми спілкування. Застосування інформаційних і комунікаційних технологій інтенсифікує навчальний процес, активізує спільну діяльність викладача і студента.

Ключові слова: дистанційне навчання, освітня платформа «Moodle», KSU Online, інструменти «Вікі», «Глосарій», «Семінар», «Форум», групова взаємодія, навчання у співпраці.

Svitlana KLYMOVYCH,
orcid.org/0000-0002-9124-2931
Candidate of Philological Sciences,
Associate Professor at the Department of the Ukrainian Language
Kherson State University
(Kherson, Ukraine) svitlanaklymovych@ukr.net

Svitlana MARTOS,
orcid.org/0000-0003-0215-3054
Candidate of Philological Sciences,
Associate Professor at the Department of the Ukrainian Language
Kherson State University
(Kherson, Ukraine) martoss@ukr.net

COLLECTIVE FORMS OF WORK IN DISTANCE LEARNING (CASE STUDY OF WEBSITE “KSU ONLINE”)

The research focuses on the peculiarities of using distance education system “KSU Online” for teachers of linguistic disciplines. System Moodle allows to design an efficient and developing environment of distance learning, to provide higher education students with necessary educational and educational-methodical materials, to give the opportunity to use diverse forms of control and communication in “teacher – student” and “student – student” format. Such tools as “Wiki”, “Glossary”, “Seminar”, “Forum” are extensively used in distance learning of the following disciplines: “Modern Ukrainian literary language”, “Sociolinguistics”, “General and Special Documentary Science”, “Practical course in Ukrainian language”. In the article it is clarified that the main advantage of using Wiki-technology in distance education is ability to work in groups, creating, editing, commenting not only own materials, but other participants’ documents of a course. This promotes the search for creative and unusual solutions by educational process participants. The resource allows creating virtual excursions, travelogues, recommendations, global glossaries, indicators etc. The research presents the analysis of the facilities of using “Glossary” tool, which enables not only to create own key term lists, but also to add comments to designed definitions, that helps educational process participants to develop the terminological apparatus of educational disciplines. It is observed the peculiarities of using “Seminar” tool in Moodle system, that allows to store, review and evaluate students’ works. The Students’ interest in using such way of education is practically confirmed. Because they actively join in the discussion of their colleagues’ works and objectively evaluate their quality in most cases. The use of “Forum” tool enables to arrange a global discussion of search tasks, evaluate work by both a teacher and an educational process participant.

In this article we prove that Moodle learning environment gives a chance to realize perceptual, communicative and interactive mechanisms of communication. The use of information and communication technologies intensifies an educational process, activates the interaction between a teacher and a student.

Key words: distance learning, learning platform Moodle, KSU Online, collective creative projects, “Wiki”, “Glossary”, “Seminar”, “Forum” tools, group interaction, collaborative learning.

Постановка проблеми. Сучасна молодь, вихована засобами інтернету, блогами, чатами, форумами, соціальними мережами, онлайн-іграми, прагне отримати більше можливостей для навчання, прагне використовувати сучасні засоби інтерактивного подання інформації. Переваги використання інформаційно-комунікативних технологій, зокрема освітньої платформи «Moodle», створюють оптимальні умови для ефективного дистанційного навчання студентів.

Основною психологічною проблемою дистанційного навчання є спілкування або емоційна взаємодія між викладачем і студентами, а також між самими студентами. Розробка та реалізація різних механізмів компенсації соціально-емоційної незадоволеності процесом взаємодії в системі «вчитель – студент» і «студент – студент» може істотно підвищити результативність дистанційного навчання (Вікторова, 2007: 68).

Дистанційне навчання більшою мірою фруструє освітні потреби особистості, ніж система традиційного навчання в університеті. Основною причиною незадоволеності особистості системою дистанційного навчання є брак спілкування з викладачем (Ржевський, 2017: 219).

Аналіз досліджень. Психологічні аспекти дистанційної освіти та застосування інформаційних технологій вивчали Л. Бабанін, І. Богданов, І. Васильєва, С. Маталига, Е. Осипова, М. Петрова, О. Смилова та ін. Огляд психологічних дослі-

джень діяльності людини в інтернеті представлений А. Войскунським (Войскунский, 2000).

Концепція проектування ефективних розвивальних середовищ дистанційного навчання за умов використання континууму сучасних телекомунікаційних технологій викладена у монографії «Дистанційне навчання: психологічні засади» (Дистанційне навчання, 2012). Аналіз психологічних аспектів навчання та функціонування людини у віртуальному середовищі здійснили І. Лукашенко й О. Луценко (Лукашенко, Луценко, 2016).

Різноманітні аспекти дистанційної освіти періодично висвітлюються у збірнику наукових праць Херсонського державного університету «Інформаційні технології в освіті» (головний редактор О. Співаковський).

Мета публікації – охарактеризувати інструментарій освітньої платформи Moodle, які сприяють упровадженню в дистанційне навчання принципу взаємодії «викладач – студент» і «студент – студент».

Виклад основного матеріалу. Віртуальне навчальне середовище «Moodle» дозволяє забезпечувати студентів необхідним навчальним, навчально-методичним і практико-орієнтовальним матеріалом, передбачає різноманітні форми контролю й комунікації студентів із викладачем, а також студентів між собою. Moodle дозволяє реалізувати всі основні механізми спілкування: перцептивний (відповідальний за сприйняття); інтерактивний (відповідальний за організацію

взаємодії); комунікативний (відповідальний за обмін інформацією) (Коваль, 2011).

У Херсонському державному університеті діє система дистанційного навчання «KSU Online», створена на базі інформаційного середовища «Moodle». KSU Online дозволяє забезпечити навчальний процес незалежно від форм навчання, обмінюватися інформацією, оперативно створювати й повідомляти учасників курсу про нові події тощо. Робота в цій системі дозволяє використовувати такі інструменти, як «Wiki», «Глосарій», «Ресурс», «Семінар», «Форум», «Завдання», «Тест» та ін. Проаналізуємо елементи, які використовуємо в дистанційному навчанні з дисциплін «Сучасна українська літературна мова», «Соціолінгвістика», «Загальне і спеціальне документознавство», «Практикум з української мови».

Елемент «Wiki». Wiki – це сучасне технологічне рішення, створене для розвитку соціалізації веб-простору, а також для культивування спільних результатів діяльності, виявлених в об'єднанні людських ресурсів (Козловський, Кравцов, 2013: 255). Ефективним видом використання ресурсу «Wiki» Е. Козловський і Г. Кравцов вважають створення колективних творчих проєктів серед групи учасників курсу (Козловський, Кравцов, 2013: 257). У курсі сучасної української літературної мови нами був створений елемент «Wiki» із назвою «Я♥Херсон».

Головним принципом використання wiki-технологій у дистанційному навчанні є організація групової взаємодії учнів через створення, редагування, коментування не лише власних електронних матеріалів, а й документів інших учасників курсу. Одне із завдань, яке ставлять

перед розробниками ресурсу «Wiki-документ», – це «забезпечення оперативного комунікативного середовища між творцями й користувачами» (Козловський, Кравцов, 2013: 258).

Елемент «Wiki» насамперед сприяє впровадженню в навчальний процес такого педагогічного методу, як навчання у співпраці. Ця технологія спеціально була розроблена для колективного розроблення, зберігання, структуризації інформації шляхом взаємодії користувача із веб-сайтом.

Wiki працює подібно до сайту «Wikipedia», де будь-який зареєстрований користувач може вносити на сторінку власні зміни, коментарі й доповнення, котрі будуть доступні всім, хто після нього відкриє цю сторінку. У завданні до створеного елемента ми зазначили: «Шановні студенти! Згадайте «Вікіпедію», де можна створювати сторінки й редагувати текст. А чому б не спробувати разом цей проєкт? Долучаємося до спільної роботи, але не забуваємо про тему «Сполучник»: у текстах виділяємо сполучники. Створюйте кожен свою сторінку (модуль «Нова») і заповнюйте її, редагуйте й коментуйте сторінки інших студентів. Не надаємо конкретних рекомендацій. Фантазуйте, будьте креативними, впевнені, що ви такі!».

З метою заохочення студентів до спільної роботи над колективним творчим проєктом автори курсу створили одну сторінку, яку запропонували доповнити та прокоментувати (рис. 1). Таким чином відбулася своєрідна апробація елемента «Wiki» і викладачем як автором дистанційного курсу, і студентами як його учасниками. Далі студенти активно й зацікавлено долучилися до наповнення цього елемента. Вони не лише створювали, змінювали й оновлювали власні сто-

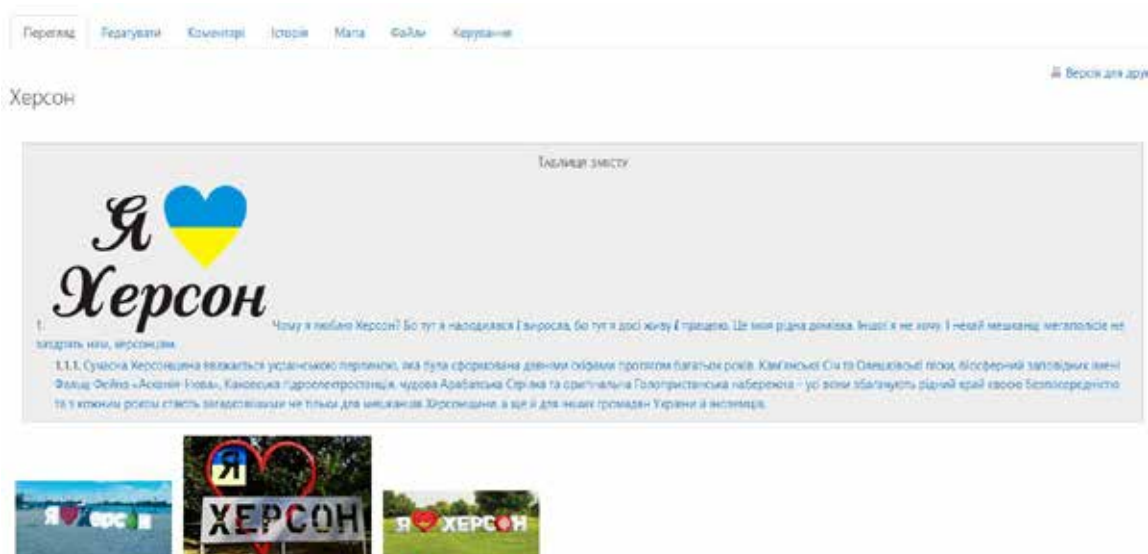

Рис. 1. Елемент «Wiki» у курсі сучасної української літературної мови

рінки, а й редагували, коментували, доповнювали wiki-статті, запропоновані іншими учасниками.

Убудований у wiki редактор дозволяє вставляти в текст статті таблиці, малюнки, картинки, карти, формули, фото тощо. Студенти із задоволенням додавали на сторінки фото внутрішньоміських об'єктів, ділилися власними фотокартками, вставляли Google-карти тощо.

Принципу взаємодії викладача і студента, студентів між собою сприяє й те, що wiki-ресурс може бути доповнений сторінкою обговорення, на якій усі охочі можуть залишати власні думки й погляди, наводити аргументи й вести обговорення, дискусію, полеміку, дебати в пошуках істини.

Усі правки wiki-статей зберігаються в базі даних, це дає змогу ознайомитися з минулим варіантом статті для порівняння різниці між будь-якими варіантами статей за допомогою функції «Останні правки». Використовуючи функцію «Історія», викладач може відстежувати внесок кожного студента у створення елемента «Wiki» й оцінювати його.

Програмою компетентністю дисципліни «Сучасна українська літературна мова» є здатність вільно володіти українською мовою, адекватно використовувати ресурси мови, демонструвати сформовану мовну й мовленнєву компетенції у процесі фахової та міжособистісної комунікації, володіти різними засобами мовної поведінки в різних комунікативних контекстах. Створений елемент «Wiki» сприяв виробленню цієї професійної компетентності у студентів-філологів.

Wiki «Я♥Херсон» убудований нами в тему «Сполучник як службова частина мови», тому в кожному тексті майбутні філологи повинні були знайти й виділити сполучники. Наведемо кілька прикладів: *Мов синя стрічка тут розлилось синє Дніпро, **неначебто** приглушивши сірі поверхівки. Херсонські красивди не можуть втомлювати, вони все глибше поринають усередину душі, залишаючи безцінний відбиток: теплі спогади від прогулянок, приємні емоції від яскравих свят **та** незабутні відчуття. **Але** які б не були часи, **однак** все-таки стара, мила Суворовська – одна з візитних карток Херсона – галаслива й багатолюдна в свята, **або** тиха і пустельна в ранкові будні, це улюблена вулиця-бульвар. Думаю, розуміння «рідного міста», **як** і розуміння «материнської любові» не можуть бути описані логікою. Просто люблю **і** все, з невідомих причин, інакше то не любов. **Або** любиш, **або** ні. **Це** так само, **як** і з людиною. Тому цінуймо те, **що** у нас є... без причини. Просто так!*

Wiki – це окреме віртуальне середовище, здатне стимулювати креативне мислення учасників навчального процесу. Зміна видів діяльності та зміна ролей здобувачів вищої освіти сприяє обміну знаннями, оскільки кожен студент може бути і учнем, і вчителем, і дослідником, і критиком, і рецензентом, і експертом.

Форми роботи можуть бути вельми різноманітними, наприклад: віртуальні екскурсії, колективне написання творів, віршів, есе, тревелогів, сценаріїв, рекомендацій, створення енциклопедій, глосаріїв, екскурсій, покажчиків тощо. Цілком погоджуємося із твердженням, що «широта можливостей таких засобів навчання залежить лише від креативності викладача» (Козловский, Кравцов, 2013: 257).

Елемент «Глосарій». Досить потужним інструментом навчання в Moodle є елемент курсу «Глосарій», який дозволяє учасникам створювати й формувати список визначень на зразок словника. Цей елемент на перший погляд здається не надто результативним, оскільки можна просто створити список термінів навчальної дисципліни в текстовому процесорі й завантажити його як зовнішній ресурс. Але особливістю цього елемента є те, що він має здатність автоматично пов'язувати термінологічні одиниці в усіх матеріалах курсу й легко будувати спільні глосарії. Також інструмент «Глосарій» дозволяє викладачам експортувати записи з одного словника в інший (основний, загальний) у межах одного курсу.

Елемент «Глосарій» був створений нами в курсі соціолінгвістики за темою «Взаємодія мов. Мови-посередники» (рис. 2). Обрана нами тема містить значну кількість термінологічних понять соціолінгвістики, зокрема такі як койне, суржик, інтерференція, контактна мова, піджин, лінгва франка, креольська мова, трасянка, есперанто, штучна мова, міжнародна мова, волапюк, інтерлінгвістика, креолістика тощо.

Налаштований нами глосарій був відкритий для створення нових статей усім учасникам навчального процесу – і викладачам, і студентам. Колективний глосарій дозволив не лише створювати власні записи ключових термінів, але й додавати коментарі до вже поданих визначень. Цей інструментарій формує у здобувачів вищої освіти таку програмну компетенцію, як здатність до пошуку, оброблення й аналізу інформації з різних джерел.

Студенти додавали файли до записів глосарію, прикріплені ними зображення відображалися у спільних статтях словника. Досить зручною функцією цього елемента є те, що пошук і перегляд записів може проводитися в різних режимах:

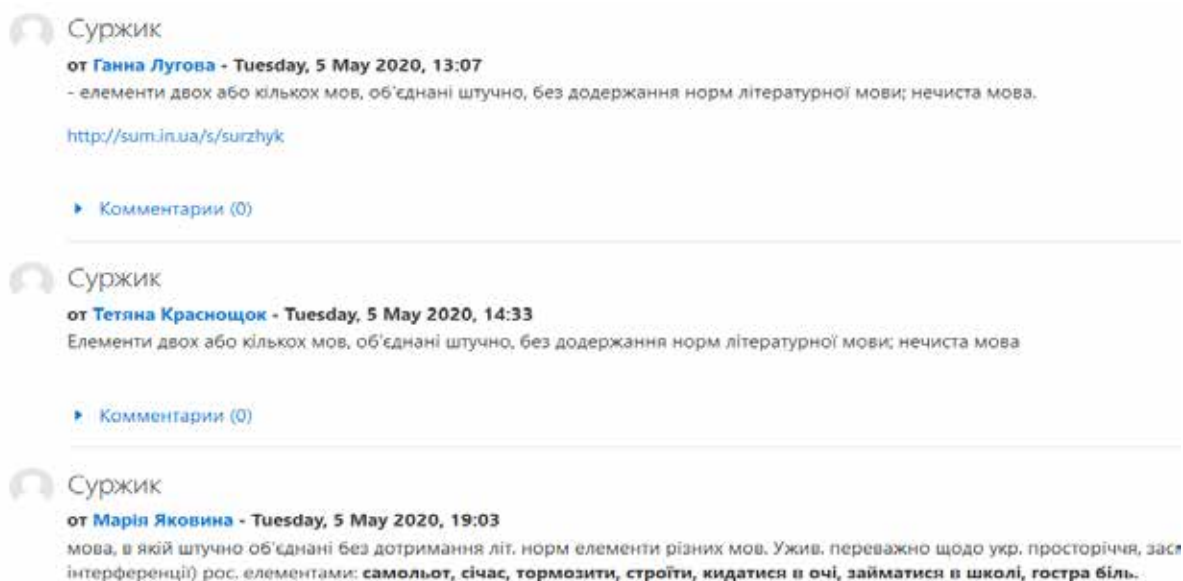

Рис. 2. Елемент «Глосарій» у курсі соціолінгвістики

і за алфавітом, і за категорією, і за датою, і за автором. В елементі «Глосарій» записи можуть бути схвалені за замовчуванням або ж повинні бути схвалені викладачем перш ніж стануть доступні для перегляду іншим. Оскільки наш створений глосарій колективний, то ми налаштували схвалення записів за замовчуванням.

Елемент «Глосарій» додає в дистанційний курс гнучкий шлях представлення визначень термінологічних одиниць із використанням гіперпосилань, зокрема на форум, якщо в дискусії була наявна дефініція терміна.

Завдання, пов'язане зі складанням студентського глосарію, – це також інструмент контролю, оскільки дозволяє оцінювати розуміння вивченого матеріалу й уміння виділяти головне.

Використання інструменту «Глосарій» допомагає здобувачам вищої освіти засвоїти термінологічний апарат предметної галузі та заохочує їх експериментувати з новими термінами. Застосувати цей елемент можна як спільний банк ключових термінів; ресурс для перевірки фактів, які потребують запам'ятовування; спільний ресурс для збереження корисного відео, зображень, аудіофайлів; ресурс «Корисні поради» для обміну передовим практичним досвідом тощо.

Елемент «Семінар». Робочою програмою дисципліни «Загальне і спеціальне документознавство» було заплановано як самостійна робота написання твору-роздуму «Книга: минуле, сучасне, майбутнє». Нові умови навчання вимагають альтернативних рішень. На KSU Online у дистанційному курсі цієї дисципліни ми створили елемент «Семінар» із назвою «Майбутня книга»

(рис. 3), де запропонували студентам поміркувати над питанням «Чи є у книги майбутнє? Якщо є, то яким Ви його вбачаєте?».

Елемент «Семінар» у Moodle дозволяє накопичувати, переглядати, рецензувати та взаємно оцінювати студентські роботи. Здобувачі вищої освіти мають змогу отримати дві оцінки за семінар: 1) бали за власну роботу; 2) бали за оцінювання робіт одногрупників. Досвід використання елемента «Семінар» у навчальному процесі засвідчив зацікавленість студентів у використанні такого способу навчання. Вони активно беруть участь в обговоренні робіт своїх колег і переважно об'єктивно оцінюють їхню якість.

Елемент «Форум». Як слушно зауважують П. Андронатій і В. Котьяк, «форум – надзвичайно важливий елемент при вивченні курсу, оскільки це місце, де відбуваються всі обговорення. Форуми можуть мати різну структуру та дозволяють оцінювати повідомлення. Повідомлення форумів можуть переглядатися в чотирьох різних форматах і мати вкладені файли. Якщо учасник підписаний на форум, то він буде отримувати копії всіх нових повідомлень на свій e-mail» (Андронатій, Котьяк, 2012: 122).

Ми погоджуємося з думкою Т. Коваль щодо визначення основних засобів, які дозволяють суб'єктам навчання спілкуватися між собою: «форум (спільний для всіх тих, хто навчається, на головній сторінці платформи, а також різні приватні форуми); електронна пошта; обмін вкладеними файлами з викладачем (у середині кожного ДК); чат (chat); обмін особистими повідомленнями» (Коваль, 2011: 101).

Майбутня книга

Етап задачі робіт

Етап налаштування Switch to the setup phase	Етап задачі робіт Поточний етап	Етап оцінювання Switch to the assessment phase	Етап оцінювання оцінок Switch to the evaluation phase
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Задати вступ до семінару ✗ Надати інструкції по роботі ✗ Редагувати форму оцінювання 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Надати інструкції по оцінюванню ✓ Розподілення робіт очікується: 15 надано: 5 до розміщення: 5 ① Існує принаймні один автор, який ще не представив свою роботу ① Відкрито для подання робіт з Sunday 26 April 2020 2:14 PM (16 днів пройшло) ① Кінцевий термін: Tuesday 12 May 2020 3:00 PM (сьогодні) ① Тимчасові обмеження не застосовуються до вас ✓ Switch to the next phase 		<ul style="list-style-type: none"> ✓ Вирозуміти оцінки за робітниками очікується: 15 виважено: 0 ✓ Вирозуміти бали за оцінки очікується: 15 виважено: 0 ✓ Наласати встановити для св

Звіт по роботах семінару

Здано (3) / не здано (16)

Рис. 3. Елемент «Семінар» у курсі загального і спеціального документознавства

лекції   Додаткові ресурси   Інформаційні технології   Дисципліни вільного вибору   Довідка   Русский (ru)   Світлана Климович

Українська пунктуація: розділові знаки у складному безсполучниковому реченні.
от Світлана Климович - Tuesday, 12 May 2020, 14:39

Пропоную порівняти редакції Українського правопису 1993 і 2019 років щодо вживання двокрапки й тире у складному безсполучниковому реченні; визначити зміни й доповнення; з'ясувати, чи доречні й актуальні вони.

[Постоянная ссылка](#)   [Редактировать](#)   [Удалить](#)   [Ответить](#)

Re: Українська пунктуація: розділові знаки у складному безсполучниковому реченні.
от Євгенія Зверяк - Tuesday, 12 May 2020, 21:00

Провівши деякі дослідження, я виявила відмінності між Українськими правописами 2015 року і 2019. Детальніше про порівняння в прикріпленому документі.

[Зверяк Е. 161 гр. Правопис 2015 і 2019.docx](#)

[Постоянная ссылка](#)   [Показать сообщение-родителя](#)   [Редактировать](#)   [Отделить](#)   [Удалить](#)   [Ответить](#)

Re: Українська пунктуація: розділові знаки у складному безсполучниковому реченні.
от Світлана Климович - Tuesday, 12 May 2020, 23:32

Дякую, Євгеніє! Ви дійсно порівняли попередню редакцію Українського правопису (перевидання 2015 року) з новою редакцією. На Вашу думку, чи доречними є зміни та доповнення до правил уживання тире та двокрапки у складному безсполучниковому реченні?

[Постоянная ссылка](#)   [Показать сообщение-родителя](#)   [Редактировать](#)   [Отделить](#)   [Удалить](#)   [Ответить](#)

Рис. 4. Елемент «Форум» у практикумі української мови

Використання форуму під час викладання лінгвістичних дисциплін дозволяє організувати колективну роботу з паралельним обговоренням тих чи тих пошукових завдань, дає змогу оцінювати виконану роботу як викладачем, так і здобувачем вищої освіти. Сервіс «Редагувати» спонукає студента до розв'язання поставленого завдання в діячій, а сервіс «Відповісти» забезпечує індивідуальну комунікацію викладача і студента. Відзначимо, що дуже важливо для викладача модерувати й контролювати хід обговорень,

спрямовувати роботу над завданням у конструктивне русло, щоб опрацьований матеріал відповідав поставленому завданню.

Під час опрацювання теми «Розділові знаки у безсполучниковому складному реченні» з практикумі української мови нами було створено стандартний загальний форум (рис. 4), відкритий для кожного учасника курсу, і запропоновано тематичне обговорення, націлене на опрацювання Українського правопису редакцій 1993 і 2019 рр. щодо вживання двокрапки й тире у

складному безполучниковому реченні. Студентам необхідно було визначити зміни й доповнення у двох редакціях правопису; з'ясувати, чи доречні й актуальні вони. Таке завдання дозволяє концентрувати увагу на конкретних питаннях курсу, формувати правописну компетентність майбутнього фахівця.

Висновки. Використання елементів «Wiki», «Глосарій», «Семінар», «Форум» у системі дистанційного навчання «KSU Online» Херсонського державного університету створює середовище, яке сприяє ефективному використанню інтелектуальних ресурсів кожного студента, формує в сучасного здобувача вищої освіти здатність до адаптації та дії в новій нестандартній ситуації, здатність працювати в команді, вміння відстоювати власну позицію, аналізувати й порівнювати інформацію, сприяє самоорганізації студентів і розвиває навички роботи у групі.

Широке впровадження ІКТ – це один зі шляхів інтенсифікації навчального процесу, активна сумісна діяльність викладача і студента, спрямована на формування професійних компетенцій, пошук розумного балансу між теорією і практикою. Інструментарій KSU Online допомагають успішно інтегруватися в освітньому процесі, забезпечувати не лише інтелектуальний, а й моральний розвиток студентів, їхню самостійність, активність, дозволяють набувати здобувачам вищої освіти досвіду соціальної взаємодії, згуртовує їх, розвиває комунікабельність.

Використання елементів «Wiki», «Глосарій», «Семінар», «Форум» у викладанні лінгвістичних дисциплін розвиває професійну і навчальну мотивацію студентів, формує систему знань і здатність застосовувати ці знання для рішення професійно значущих завдань, вміння орієнтуватися в інформаційному просторі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андронатій П.І., Котяк В.В. Комп'ютерні технології в освітніх вимірюваннях : навчально-методичний посібник. Кіровоград, 2012. 144 с.
2. Войскунский А.Е. Гуманитарные исследования в Интернете. Москва : Terra-Можайск, 2000. 431 с.
3. Дистанційне навчання: психологічні засади : монографія / за ред. М.Л. Смульсон. Кіровоград, 2012. 240 с.
4. Коваль Т.І. Реалізація технологій дистанційного навчання іноземних мов з використанням навчального середовища Moodle. *Методика навчання іноземних мов майбутніх фахівців*. 2011. Вип. 21. Ч. 6. С. 94–104.
5. Козловский Е.О., Кравцов Г.М. Ресурс обучения «Wiki-документ» в системе «Херсонский виртуальный университет». *Інформаційні технології в освіті*. 2013. № 15. С. 255–262.
6. Лукашенко І.М., Луценко О.Л. Психологічні аспекти навчання у віртуальному середовищі. *Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Серія «Психологія»*. 2016. Вип. 60. С. 40–44.
7. Ржевський Г.М. Дистанційна форма навчання в сучасних умовах: психолого-педагогічні особливості. *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія «Педагогіка. Психологія. Філософія»*. 2017. Вип. 259. С. 214–221.

REFERENCES

1. Andronatii P.I., Kotiak V.V. (2012). Kompiuterni tekhnologii v osvitynikh vymiryuvanniakh [Computer technologies in educational measurements], 144. Kirovohrad [in Ukrainian].
2. Voiskunskiy A.E. (2000). Humanitarnye issledovaniya v Internetе [Humanitarian research on the Internet], 431. Moskow: Terra-Mozhaisk [in Russian].
3. Smulson L. (Eds.). (2012). Dystantsiine navchannia: psykholohichni zasady [Distance learning: psychological principles]. Kirovohrad [in Ukrainian].
4. Koval T.I. (2011). Realizatsiia tekhnologii dystantsiinoho navchannia inozemnykh mov z vykorystanniam navchalnoho seredovyscha Moodle. *Metodyka navchannia inozemnykh mov maibutnykh fakhivtsiv* [Implementation of technologies for distance learning of foreign languages using the learning environment Moodle. Methods of teaching foreign languages to future professionals]. Issue 21, part 6, 94–104 [in Ukrainian].
5. Kozlovskiy E.O., Kravtsov H.M. (2013) Resurs obuchenia “Wiki-dokument” v systeme “Khersonskii virtualnyi universitet” [Learning resource “Wiki document” in the system “Kherson virtual university”]. *Informatsiini tekhnologii v osviti* [Information technology in education]. 15, 255–262 [in Ukrainian].
6. Lukashenko I.M., Lutsenko O.L. (2016) Psykholohichni aspekty navchannia u virtualnomu seredovyschi [Psychological aspects of learning in a virtual environment]. *Visnyk Kharkivskoho natsionalnoho universytetu imeni V.N. Karazina. Seriiia “Psykhologhiia”* [Bulletin of V.N. Karazin Kharkiv National University. Series: “Psychology”], issue 60, 40–44. Kharkiv [in Ukrainian].
7. Rzhhevskiy H.M. (2017) Dystantsiina forma navchannia v suchasnykh umovakh: psykholoho-pedahohichni osoblyvosti [Distance learning in modern conditions: psychological and pedagogical features]. *Naukovyi visnyk Natsionalnoho universytetu bioresursiv i pryrodokorystuvannia Ukrainy. Seriiia “Pedahohika. Psykhologhiia. Filosofiia”* [Scientific Bulletin of the National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine. Series: “Pedagogy. Psychology. Philosophy”], issue 259, 214–221 [in Ukrainian].